

Брати Кандагарські

Пилип-Полян Юрик

Новела

Ніби ніщо їй не віщувало біди. Але вона приходить, не питаючи дозволу. Рота радянських бійців зайшла в ущелину. Розвідка доповідала, що поблизу ніде немає жодного афганського воїна, жодного душмана. В ущелині збиралися перепочити – туди розжарене, як сковорідка, сонце не так дістає, не обпалює, наче зарізаних на сало кабанів. Та їй попити води не завадить – дві години в поході. До Кандагара вже рукою подати. Тому командир роти – капітан Гвоздев – дозволив особовому складу десятихвилинний перепочинок.

Моджахеди з'явилися зненацька. Їх угорі було зо два десятки. Кинули в ущелину одну гранату, другу. Потім поливали вогнем із кулеметів. Прицільно, кваліфіковано. Десятки вбитих і поранених радянських солдатів – такий злий підсумок бою.

Костя почув, що біля нього свиснула куля, вдарилася в камінь, той аж затріщав. А його приятеля таки зачепила – в гомілку влучила. Тож, відстрілюючись, воїн відтяг Гошу за камені, швидко перев'язав і, зваливши його руку на своє плече, став виповзати з ущелини. Клав бійця за черговий камінь, скидав угору автомат і стріляв по "духах". Відстрілювалися й інші солдати.

Кілька сотень метрів відтягував Костянтин свого побратима в безпечне місце, куди не могли вцілити вороги. А той часто непритомнів. Тоді армієць звалив його собі на спину й поніс. Понад кілометр долав він розпечений шлях. Відтак допомогли йому ротні санітари. Гоша пізніше дякував товаришу: "Знаєш, я вже й попрощався з життям. Там, у бою, всім було не до мене. А ти врятував мене. Я цього ніколи не забуду".

...Після служби Костя поселився в селі Запорізької області, а Гоша в Донецьку. Костя зумів вибити в райраді півсотні гектарів землі й організував невелике фермерське господарство. Гоша влаштувався в охоронну фірму, виходив на чергування – слідкував, щоб ніхто нічого не виносив із заводу. Робота без бруду й пилуки. Хлопці телефонували один одному, підтримували порадами, їздили в гості. Коли Костя одружувався, боярином був у нього Гоша. А як у Гоші народилася донечка – Костю запросили бути її хрещеним батьком.

...Степовими суховіями мчали літа. Чоловіки ніколи не подумали б, що їхня дружба колись дасть величезну тріщину. Але перебіги життя, його повороти передбачити не може жодна ворожка, незалежно від того, чорна вона чи біла.

На Донбасі постійно говорили, що Україна паразитує на праці шахтарів і металургів, що кілька областей Сходу та Півдня є донорами, а інші – споживачами. Мовляв, Київ та Західна Україна нічого не виробляють, а лише грабують Донбас і на цьому наживаються. І тільки рідний Янукович робить усе, щоб населення тутешнє хоч якось виживало. Тих, хто намагався це заперечити – відверто матюкали, називали продажними і навіть били. Аргументами були публікації в російських газетах, які

продавали тут за копійки в кожному кіоску. Телебачення також було із-за бугра.

А далі відбулася Революція гідності, Янукович утік в Росію, росіяни анексували Крим. У Донецьку з'явився ґрушник Гіркін із головорізами сусідньої держави. Запропонували Гоші взяти в руки зброю й стати "ополченцем". Мовляв, гарно платитимуть. І той не відмовився.

Костю призвали в Українську армію. Він воював на Донбасі два роки, визволяв Слов'янськ, Маріуполь, Краматорськ, потім повернувся додому. Шляхи друзів розійшлися. Вони не телефонували тепер, не питали про здоров'я, про справи. А тут воїни-афганці їхньої роти, що воювала колись під Кандагаром, надумали зустрітися в Кишиневі – на нейтральній території. Це були українці, росіяни, білоруси, казахи, узбеки й грузини. Запросили туди Костю й Гошу.

Зібрались у великій кав'ярні. Коли Гоша відчинив двері, до нього тут же підійшов Костя й простяг руку для потиску. Але товариш свою заховав за спину й відвернув голову вбік. Це помітили інші учасники зустрічі, проте нічого не сказали. А коли добряче випили, то комроти Гвоздев запитав Костянтина:

— А скажи нам, якби ви зараз зустрілися на фронті – ти вистрілив би в Гошу?

— У жодному разі! Ні! – твердо відповів воїн.

— А ти, Гошо?

— Не задумуючись! Рука не здригнулася б! Вистрелив би.

— І це після того, як він в Афгані врятував тобі життя?

— Тепер він – мій ворог, жидобандерівець. А таких я не жалую! Він заслуговує тільки на смерть.

Переспали в готелі в різних кімнатах. На ранок воїни-афганці зійшлися на сніданок у ту ж кав'ярню. Коли всі зібралися, ротний попросив тиші.

— Друзі! Ми порадилися. Гошо й Костю! Нам гірко, що ви нині по різні сторони барикад. Але життя, як відомо, вносить свої корективи. Сьогодні й ми внесемо їх до своєї організації. Отож переважна більшість учора вирішила: Костю, залишайся з нами. Гошо, а тобі не місце серед нас. Будь ласка, покинь цю кав'ярню та більше не з'являйся на наші зустрічі й нікому не телефонуй!